

Nowe zasady identyfikacji i rejestracji zwierząt

Przyjęta pod koniec ubiegłego roku i obowiązująca od 6 stycznia tego roku *Ustawa o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt*¹ wprowadza szereg zmian. Dotyczą one:

- gatunków zwierząt objętych obowiązkiem ewidencjonowania
- zasad i terminów dokonywania zgłoszeń
- wyboru środków identyfikacji.

Nowelizacja przepisów ma skutkować dostosowaniem polskiego prawa do regulacji obowiązujących w Unii Europejskiej. Pozwoli także na skuteczne czuwanie nad dobrostanem zwierząt i walkę z chorobami, np. afrykańskim pomorem świń czy ptasią grypą. Jednocześnie system identyfikacji i rejestracji zwierząt po modyfikacjach ma być kompatybilny, m.in. z bazami danych Inspekcji Weterynaryjnej.

Rozbudowanie ewidencji

Dotychczasowy rejestr zwierząt gospodarskich i siedzib stad, który zawierał dane dotyczące bydła, owiec, kóz i świń, zostanie uzupełniony o informacje na temat nowych gatunków zwierząt: **koniowatych, wielbłądowatych, jeleniowatych, a także zakładów drobiu.**

Obowiązkowi zgłoszenia podlegać będą cztery główne rodzaje działalności:

- **siedziba stada**, jeśli: prowadzi się chów, hodowlę, wypas, miejsce gromadzenia, grupę tresowanych zwierząt, ich skup, obrót nimi, pośrednictwo w tym obrocie bądź cyrk objazdowy; organizuje się targi, wystawy, pokazy lub konkursy zwierząt; dokonuje się uboju tych pochodzących z innych siedzib w celu produkcji mięsa na użytek własny
- **rzeźnia**
- **zakład drobiu**
- **zakład przetwórczy lub spalarnia.**

Nowe zasady i terminy dokonywania zgłoszeń

Każdy z wyżej wymienionych rodzajów działalności oznaczony zostanie **odrębnym numerem**. Posiadacze zwierząt dotychczas nieewidencjonowanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa będą zobowiązani do wystąpienia o nadanie statusu producenta i do ich zarejestrowania w czasie od dnia wejścia w życie ustawy:

- siedziby stada koniowatych oraz zgłoszenia zwierząt w terminie **3 miesięcy**

---

¹ Ustawa z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt – Dz.U. 2022 poz. 2727

- siedziby stada jeleniowatych i wielbłądowatych nie później niż **6 miesięcy**. Natomiast oznakowanie i zgłoszenie tych zwierząt powinno nastąpić nie później niż **18 miesięcy**
- zakładu drobiu oraz dokonania zgłoszenia w komputerowej bazie liczby ptaków lub jaj wylęgowych – w ciągu **3 miesięcy**.

Ustawa wprowadza odrębne terminy na zgłaszanie urodzeń i znakowanie zwierząt w zależności od gatunku:

- hodowcy bydła na dokonanie obu czynności będą mieć niezmiennie 7 dni
- posiadacze owiec i kóz na zgłoszenie urodzenia zwierzęcia i jego oznakowanie dostaną do 30 dni, jeśli matka była objęta wsparciem dobrostanowym; w innym przypadku znakowanie owcy lub kozy będzie musiało nastąpić w terminie 30 dni od dnia objęcia matki wsparciem – jednak nie później niż 180 dni od dnia urodzenia potomstwa lub przed opuszczeniem przez nie siedziby stada, w której się urodziło
- dokonanie obu czynności dla jeleniowatych i wielbłądowatych wyniesie maksymalnie **9 miesięcy**
- w przypadku świń, nowe przepisy zobligują ich posiadacza do poinformowania o urodzeniu i oznakowaniu tych zwierząt nie później niż **37 dni** od zdarzenia, a informacja o podejrzeniu wystąpienia choroby zakaźnej powinna znaleźć się w komputerowej bazie w ciągu 2 dni
- zaś właścicielom koniowatych na zgłoszenie urodzenia ustawa daje **3 miesiące**. Opisu i identyfikacji będzie musiał dokonać właściwy związek hodowców koni w ciągu **12 miesięcy** od urodzenia zwierzęcia.

W przypadku wszystkich wymienionych gatunków trzeba będzie poinformować o zdarzeniu innym niż urodzenie przed upływem 7 dni od jego wystąpienia.

Dopuszczenie alternatywnych metod identyfikacji – ustawa pozwala na stosowanie unijnych środków identyfikacji:

- zwykłych i elektronicznych kolczyków lub opasek na pęcinę
- kapsułek ceramicznych (bolusów)
- wszczepianych transponderów
- tatuaży.

Będzie to uzależnione od kombinacji oznaczeń przypisanych konkretnym gatunkom zwierząt oraz oferty dostawców, którzy zostali wpisani na prowadzoną przez ARiMR listę.

Upowszechnianie internetowej obsługi zgłoszeń

Od wejścia w życie ustawy nałożony zostanie obowiązek składania zgłoszeń w formie elektronicznej na podmioty nadzorowane – rzeźnie, pośredników, targi i spalarnie. Natomiast posiadacze zwierząt wciąż będą mogli dokonywać zgłoszeń w formie papierowej **do końca 2025 roku**. Formularze do pobrania i wydruku dostępne będą wyłącznie na stronie internetowej agencji.

Od 2026 roku obowiązkowe stanie się informowanie o zdarzeniach dotyczących utrzymywanych zwierząt za pośrednictwem aplikacji IRZplus. Ci, którzy robią to teraz wyłącznie elektronicznie, zostaną automatycznie zwolnieni z obowiązku prowadzenia tradycyjnej księgi rejestracji lub ewidencji.

Natomiast w przypadku świń **2 razy w roku (do 30 czerwca oraz do 31 grudnia)** trzeba będzie sporządzać **spis zwierząt**, który uwzględni również nieoznakowane jeszcze zwierzęta. Istotną zmianą jest także **rezygnacja z paszportów dla bydła w obrocie krajowym**. W przypadku planowanego wywozu zwierzęcia tego gatunku do innego kraju Unii Europejskiej obowiązkowe będzie zgłoszenie tego z wyprzedzeniem **5 dni** w biurze powiatowym ARiMR, które w ciągu **3 dni** wyda bezpłatnie niezbędny dokument. Będzie go można odebrać osobiście, za pośrednictwem placówki pocztowej lub pobrać z systemu – po wcześniejszym wyrażeniu na to zgody.

Anita Maj-Kaldońska